

درس 19: ویژگی های منطقه جنوب غربی آسیا (خاور میانه)

- منطقه ی جنوب غربی آسیا، کدام سرزمین ها را شامل می شود؟ (موقعیت منطقه جنوب غربی آسیا؟):

این منطقه از تنگه بَسْفَر و داردانل در ترکیه تا کوه های پامیر در مشرق و از آنجا تا خلیج عَدَن و بابُ المَندَب در جنوب یمن را در بر میگیرد.

- سوال 2 فعالیت صفحه 122- منطقه ی جنوب غربی آسیا به کدام قاره ها متصل است؟ آسیا، اروپا، آفریقا

- سوال 3 فعالیت صفحه 122- دریاها و اقیانوس مهمی را که در این منطقه قرار دارد، نام ببرید. خلیج فارس -

دریای عمان- دریای سرخ- دریای مدیترانه- دریای سیاه- دریای خزر و اقیانوس هند.

- سوال 4 فعالیت صفحه 122- دو کشور وسیع منطقه جنوب غربی آسیا کدام اند؟ عربستان- ایران

- ویژگی های طبیعی (ناهمواری) منطقه جنوب غربی آسیا چگونه است؟

* سرزمین های مرتفع: شامل کوه های بلند ایران که به ارتفاعات ترکیه و قفقاز می پیوندند

* سرزمین های پست جلگه ای: شامل جلگه ی بین النهرین در غرب ایران (عراق) و جلگه سند در شرق ایران (پاکستان)

* بیابان ها: شامل بیابان بزرگ عربستان، بیابان های داخلی ایران و ...

نکته: جلگه بین النهرین از آبرفت دو رود دجله و فرات، و جلگه سند از آبرفت رود سند بوجود آمده اند.

نکته: بیابان ربع الخالی در شبه جزیره عربستان 640000 کیلومتر مربع وسعت دارد و تقریباً 2/5 برابر کشور انگلستان وسعت دارد.

- آب و هوای منطقه جنوب غربی آسیا چگونه است؟

* نواحی مرتفع و کوهستانی منطقه، که در زمستان آب و هوای سرد و در تابستان آب و هوای معتدل دارد.

*بخش های وسیعی از منطقه که بیابانی هستند، آب و هوای گرم و خشک یا نیمه خشک دارد.

*سرزمین های واقع در سواحل خلیج فارس، دریای عمان، اقیانوس هند و دریای سرخ آب و هوای گرم و شرجی دارند. اما سرزمین های اطراف دریای مدیترانه، آب و هوای مدیترانه ای دارند.

نکته: کمبود آب شیرین یکی از مسائل مهم منطقه جنوب غربی آسیا است، که گاهی باعث اختلاف و نزاع بین کشورهای منطقه می شود.

- آب و هوای مدیترانه ای چه ویژگی هایی دارد؟ زمستان های معتدل و پرباران - تابستان های گرم و خشک

- سوال 5 فعالیت صفحه 124 - * آب و هوای گرم و خشک (شامل عربستان، مرکز ایران)

* آب و هوای گرم و شرجی (جنوب ایران، قطر، امارات)

* آب و هوای مدیترانه ای (لبنان، فلسطین)

* آب و هوای سرد کوهستانی (شمال غربی ایران، افغانستان)

نکته: منطقه جنوب غربی آسیا یکی از نخستین کانون های تمدنی جهان است.

- پر نکلیم ترین زبان ها در منطقه جنوب غربی آسیا؟: عربی، فارسی، ترکی، اردو

- سوال 6 فعالیت صفحه 125 - سه مورد از پر جمعیت ترین کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا را نام ببرید؟

پاکستان، ایران، ترکیه

- سوال 7 فعالیت صفحه 125 - از هر گروه زبانی در منطقه آسیای جنوب غربی، یک کشور مثال بزنید؟

عربی (مثل عربستان و کویت) - فارسی (مثل ایران و افغانستان) - ترکی (مثل ترکیه و جمهوری آذربایجان) - اردو (مثل پاکستان)

نکته: منطقه جنوب غربی آسیا، کانون ظهور ادیان توحیدی بوده است.

نکته: ادیان، یهود - مسیحیت و اسلام در این منطقه ظهور کرده اند.

نکته: 90 درصد مردم منطقه مسلمان اند.

نکته: منطقه جنوب غربی آسیا قلب تمدن اسلامی محسوب می شود.

ویژگی های اقتصادی کشورهای منطقه جنوب غربی آسیا چگونه است؟

* اقتصاد اغلب کشورهای این منطقه به ذخایر نفت و گاز وابسته است

* وابسته به صادرات نفت هستند و بیشتر وارد کننده دیگر کالاها مانند دارو، ماشین آلات، مواد غذایی و ... هستند.

* دو کشور ترکیه و امارات متحده عربی توانسته اند از طریق رونق گردشگری و تجارت اقتصاد خود را متحول کنند.

* برخی از کشورهای منطقه مانند افغانستان، عراق و سوریه به دلیل جنگ، وضعیت اقتصادی خوبی ندارند.

نکته: کشور عربستان علاوه بر صادرات نفت، درآمد زیادی از طریق مراسم حج نصیب خود می کند.

سوال 8 فعالیت صفحه 126 - وسیع ترین کشور منطقه جنوب غربی آسیا کجاست؟ و چقدر جمعیت دارد؟

عربستان، حدوداً 33 میلیون نفر - آیا جمعیت این کشور نسبت به مساحت آن زیاد است یا کم؟ چرا؟ کم، زیرا بیشتر مساحت این کشور را بیابان تشکیل می دهد و علاوه بر آب و هوای نامساعد، مشکل کمبود آب هم دارد.

سوال 9 فعالیت صفحه 126 - کشورهایی که اقتصاد آنها به نفت وابسته است، با چه مشکلاتی روبه رومیشوند؟

* عدم رشد بخش های دیگر تولید مانند، صنعت و کشاورزی * فساد و اختلاس های بزرگ * * * مشکلات اقتصادی در شرایط تحریم و بحران های جهانی و ...

سوال 10 فعالیت صفحه 126 - کدام عوامل مردم منطقه آسیای جنوب غربی را به هم نزدیکتر می کند؟

دین مشترک (اسلام) - زبان مشترک (عربی)

درس 20: ایران و منطقه ی جنوب غربی آسیا (خاور میانه)

نکته: ایران در منطقه جنوب غربی آسیا که یکی از مناطق استراتژیک (راهبردی) جهان است، واقع شده است.

- چرا منطقه جنوب غربی آسیا، استراتژیک (راهبردی) می باشد؟

* این منطقه در کانون اتصال سه قاره آسیا، اروپا و آفریقا قرار دارد و آبراهه های مهمی چون تنگه هرمز، بُسُفَر، دَرادَیْل و باب المَندَب در این منطقه قرار دارند.

* این منطقه انبار مهم منابع انرژی جهان است. حدود دو سوم ذخایر نفت و یک سوم منابع گازی جهان در این منطقه قرار دارد.

* این منطقه کانون جهان اسلام است و شهرهای مهم و مقدس مسلمانان، مکه، مدینه و بیت المقدس در این منطقه قرار دارند.

- چرا موقعیت بندرگاهی برای کشورها اهمیت زیادی دارد؟ زیرا حمل و نقل ارزان برای کالاها و انرژی (نفت و گاز) را میسر می سازد.

- کشورهای عمده صادر کننده نفت در منطقه جنوب غربی آسیا:؟ عربستان، ایران، عراق، کویت و امارات متحده

نکته: اقتصاد و صنعت جهان به شدت به منابع انرژی این منطقه وابسته است.

نکته: برخی کشورهای منطقه سعی میکنند، از طریق بیمانهای اقتصادی و فرهنگی با یکدیگر، بیشتر همکاری کنند.

نکته: بیمان سازمان همکاری اقتصادی (اِکُو) در سال **1341**، نخستین بار بین ایران، ترکیه و پاکستان بسته شد و هم اکنون ده کشور منطقه عضو آن هستند.

- چرا منطقه جنوب غربی آسیا منطقه ای پر تنش (نا آرام) است؟

* بخش عمده ای از منابع انرژی مورد نیاز کشورهای صنعتی و راه های مهم حمل و نقل دریایی در این منطقه واقع است. به همین علت این منطقه مورد توجه قدرت های جهانی است.

* وابستگی برخی از کشورهای منطقه به قدرت های بزرگ و همچنین شیوه حکومت پادشاهی و امیرنشینی در منطقه که توجهی به آزادی های مردم ندارند.

* وجود رژیم اشغالگر قدس (اسرائیل) که با پشتیبانی آمریکا و انگلیس به سرکوب مردم فلسطین می پردازد.

* حضور نظامی و ایجاد پایگاه های نظامی توسط آمریکا و انگلیس در برخی از کشورهای منطقه.

- جایگاه ایران در منطقه جنوب غربی آسیا چگونه است؟

* وقوع انقلاب اسلامی ایران که الگویی برای مردم کشورهای منطقه شده است تا در مقابل ظلم و استبداد داخلی و خارجی بایستند.

* وحدت و همبستگی اقوام مختلف در ایران، بویژه برای دفاع از کشور

* ایران دومین کشور منطقه، هم از لحاظ جمعیت و از لحاظ وسعت می باشد.

* داشتن منابع انرژی خدادادی: مقام چهارم در منابع نفت و مقام اول در منابع گازی در منطقه جنوب غربی آسیا

* پیشرفت در علم و فناوری و پزشکی پس از پیروزی انقلاب اسلامی

* داشتن سواحل طولانی، موقعیت مناسب بندرگاهی و دسترسی به آب های آزاد

* داشتن نیروی نظامی و دریایی قدرتمند در منطقه که حافظ منافع کشور ایران است.

نکته: طول سواحل ایران در خلیج فارس و دریای عمان، 2043 کیلومتر است. که از اروند رود در جنوب غرب شروع و تا بندر گواتر در جنوب شرق ادامه دارد.

- **مهم ترین جزایر ایرانی خلیج فارس:**؟ خارک، کیش، قشم، لاوان، تنب بزرگ و تنب کوچک و

- **جزایر ایرانی خلیج فارس از چه نظر اهمیت دارند؟** استخراج نفت - بازرگانی و تجارت - نظامی - ماهیگیری -

گردشگری

نکته: تنگه هرمز يك آبراهه بین المللی است که همه کشورها حق دارند بر طبق قوانین رفت و آمد در تنگه ها، با کشتی از آن عبور کنند.

نکته: کشور فلسطین 27000 کیلومتر مربع وسعت دارد. اما حدود 20000 کیلومتر مربع از خاک آن را یهودیان صهیونیست اشغال کرده و آن را اسرائیل نامیده اند.

نکته: در کشور فلسطین شهری کهن وجود دارد که مسلمانان به آن بیت المقدس (قدس) و یهودیان و مسیحیان به آن اورشلیم می گویند.

- شهری که برای یهودیان، مسیحیان و مسلمانان مقدس می باشد، چه نام دارد؟ بیت المقدس (قدس، اورشلیم)

- چرا این شهر برای این ادیان مقدس می باشد؟ زیرا خاستگاه پیامبران بزرگ بوده است.

نکته: مسجدالاقصی در شهر بیت المقدس در آغاز اسلام، قبله اول مسلمانان بوده است.

نکته: مسجدالاقصی پس از مسجدالحرام و مسجدالنبی، سومین مسجد مهم اسلام است.

سوال 4 فعالیت صفحه 132-

الف) فلسطین در ساحل کدام دریا قرار دارد؟ کدام سمت؟ در سمت شرقی دریای مدیترانه

ب) کشور فلسطین با کدام کشورها همسایه است؟ لبنان، سوریه، اردن، مصر

پ) نوار غزه در کدام بخش قرار دارد؟ در بخش جنوب غربی فلسطین

پایان

دانش آموزان عزیز مطالب را به دفتر وارد کرده یا اگر در منزل پرینتر دارید، پرینت گرفته و مطالعه نمایید.

مطالعه با گوشی و کامپیوتر، چشم را خسته و ضعیف میکند.

لازم به ذکر می باشد که سوالات تستی-جاخالی و صحیح.غلط از نکته ها طرح می شود. بنده تمام تلاشم را کرده ام

تا نکات و مطالب مهم کتاب در جزوه به صورت کامل مطرح شود.

نوجه: برنامه ای برای آزمون مجازی ندارم. اما خواهشمندم مطالب را مطالعه کنید، چرا که زمان بازگشایی مدارس

در کلاس فقط رفع اشکال و آزمون داریم. با تشکر فراشیانی